

Prof. Albert Sič
Gradarska ul. 18

LJUBLJANA
JUGOSLAVIJA

NOVICE

za inozemstvo 25. L. Oglasi, za 1 mm.
višine in širivosti 1 kolone (65 mm):
za trgovske in obrbne oglase 50 stot.,
za osmrtnice, zahvale, poslana, va-
bila L. 1'20, oglase denarnih za-
vodov L. 2'— Mali oglasi: 30 stot.
za besedo, najmanj L. 5'—

Zadnje „Novice“ zaplenjene

Prefektura je zadnje «Novice» zaplenila z utemeljitvijo, da članek «Vsesokolski kongres v Pragi» vsebuje trditve, ki ne odgovarjajo zgodovinski resnici in ki imajo tedencijozen namen ter da dopis iz Gorice «Svetnik dr. Bonne premeščen» stremi po diskreditiranju oblastvenih ukrepov.

Ugotavljamo, da so bile «Novice» zaplenjene že v četrtek, a da smo tozadevni odlok prejeli še-le — V TOREK! Zaplenjeni članek, ki se je nahajal v ilustriranem delu lista, smo nadomestili s sliko spomenika Zmage v Bolcanu. Dopis iz Gorice smo nadomestili z drugim dopisom. Ostalo gradivo razen tedenskega pregleda je ostalo večinoma neizpremenjeno. Naše čitatelje prosimo potrpljenja.

Za jusarje

V nedeljo, dne 27. junija t. l. se je vršil v prostorih «Edinosti» ustanovni občni zbor važne nove naše organizacije, namreč «Zveze društev upravičenih posestnikov». S tem so se razna društva upravičenih posestnikov iz cele Julijske Krajine združila v enotno zvezo v svrhu enotnega postopanja in uveljavljanja skupnih koristi.

Že pred vojno so v večini naprednejših krajev naše pokrajine obstojala društva ali zadruga upravičenih posestnikov, oziroma upravičencev

do občinskega «jusa».

Prava potreba, da se osnujejo taka društva pa je postala potem ko je vlada izdala v maju 1924. nov zakon o ureditvi vprašanja občinskih užitkov. Upravičenci, oziroma jusarji, so spoznali potrebo, da varujejo svoje pridobljene pravice in so v tistih krajih, kjer so že imeli svoja društva, njihov delovanje poživili, tam, kjer takih društev še ni bilo, so se ustanovila. Kmalu pa so ta društva spoznala potrebo skupnega in enotnega postopanja v vseh vprašanjih pred oblastmi, in tako je dozorela misel o ustanovitvi zveze vseh teh društev v eno enotno organizacijo.

Ta enotna organizacija,

nova «Zveza», je danes že gotova stvar. Na občnem zboru ji je bil izvoljen za predsednika g. Jakob Starec iz Barkovelj, a za podpredsednika g. dr. Boris Furlan iz Trsta. Kot tajnika oziroma blagajnika je občni zbor potrdil g. doktorja Deklevo in g. inž. Čoka, ki sta že doslej delovala kot taka pri pripravljalnem odboru. Poleg tega so bili izbrani v odbor razni ugledni zastopniki upravičenih posestnikov iz cele pokrajine.

Mislimo, da je bila izbira teh oseb v odbor nove «Zveze» prav srečna, kajti iz poročila o delovanju pripravljalnega odbora, v katerem so v glavnem ravno te osebe delovale, je razvidno, da so ti odborniki vzeli delo za naše upravičene posestnike v roke z energijo, pa tudi z ljubeznijo in — kar je zelo važno — z globokim poznavanjem stvari. Zato je ta odbor mogel že doslej zaznamovati važne uspehe, dosežene v korist upravičenih posestnikov. Mnogokrat so že odborniki današnje Zveze sami ali z deputacijami iz raznih krajev naše pokrajine intervenirali v interesu upravičencev pri pristojnih oblastih.

Nič razburjanja!

Zasluga Zveze je, da se je posrečilo, pomiriti nekoliko razburjene

duhove v naši pokrajini, ker se je namreč prvotno mislilo, na podlagi novega zakona, da bo vlada ona, ki so morda nekdanjaka bila, a so prešla v zasebno last posestnikov. Govorilo se je, da bo vlada taka zemljišča razlastila, in od tod je izvirala razumljiva razburjenost občinstva. Zveza društev upravičenih posestnikov pa je s podukom, predavanji in objavami v časopisih pojasnila pravi pomen in namen novega zakona, tako da so si danes skoro vsi naši ljudje na jasnem o njegovem bistvu in o njegovih namenih. Novi zakon o občinskih užitkih ima kot predmet namreč le ureditev razmerja vseh občinarjev do uživanja skupnega občinskega zemljišča, v vprašanje privatne lastnine se pa ne vtika. Le tam, kjer ni prav jasno, ali gre za privatno ali za skupno občins-

smatrala za skupna zemljišča tudi sko lastnino, bo treba privatno lastnino dokazati.

V svrhu prihranitve truda in stroškov upravičenim posestnikom bo tržaški komisar za ureditev občinskih užitkov uradno dobavil listine, ki se nanašajo na agrarne operacije in ki se nahajajo pri deželni vladi v Ljubljani, kakor tudi listine, ki se nanašajo na zemljiško odvezo iz leta 1853.

Iz vsega tega je razvidno plodovito in nad vse koristno delovanje nove «Zveze», katere ustanovitev «Novice» iskreno pozdravljajo, želeč ji, da bi dolgo in vspešno delovala na korist naših upravičenih posestnikov. Zato pa je potrebno, da pristopijo k njej vsa društva in zadruga upravičenih posestnikov, oziroma, da se taka društva tam, kjer še ne obstojajo, ustanovijo.

Novice iz vsega sveta

Poneverba v jugoslovenskem konzulatu v Trstu

V jugoslovenskem konzulatu v Trstu so ugotovili poneverbo za kakih 200.000 lir. Obdolžujejo poneverbe bivšega konzula Stepanovića, za katerega nihče ne ve, kje se nahaja. Primanjkljaj je ugotovil sedanji jugoslovenski konzul v Trstu.

Tolpa volkov

Iz Rusije prihajajo vesti, da se spuščajo ogromne tolpe volkov s hribov v ravnine in da napadajo posamezne vasi. Volkovi so povzročili že ogromno škodo. Podavili so veliko število domače živine in ponekod so zaklali tudi ljudi. Ruska vlada je organizirala pravo vojno proti volkovom. V tem boju sodeluje vojaštvo s strojnimi in z drugim orožjem. Če ne bo pomagalo, bodo uporabili tudi strupene pline. Med ljudstvom je zavladalo velikansko razburjenje. Nihče si ne zna razložiti, kako to, da prihajajo sedaj poleti tolpe volkov iz gora v ravnine, kar se v tem času še ni zgodilo. Nekateri ugibajo, da morajo volkovi instinktivno čutiti potres ali kako drugo nesrečo, ki grozi krajem, odkoder bežijo.

Zanimivo pa je, da tudi od drugod prihajajo podobne vesti. Tolpe volkov ogrožajo vključno toplemu vremenu nekatere kraje v Bosni in Hercegovini. V Trtlamih pri Mostarju in v Plasi pri Konjicah so volkovi raztrgali v enem dnevu 23 komadov drobnice, 4 goveda in 3 konje.

Električne železnice

Zadnjič so «Novice» objavile sliko električne železnice med Italijo in Švico. Danes objavljamo nekoliko podatkov o napredovanju elektrifikacij železniških prog sploh. Po neki ameriški statistiki je na vsem svetu elektrificiranih prog za 4504 angleških milj. Na prvem mestu je Amerika z 900 angleškimi miljami, to je torej 20% celokupne elektrifikacije. Od evropskih dežel slede Švedska s 744 angleškimi miljami, Francija s 659 angleškimi miljami in Švica s 635 angleškimi miljami. Tem državam slede v

daljših presledkih Avstralija, Južna Afrika, Chile in Norveška. Anglija ima elektrificiranih samo 28 angleških milj.

Upor pariških najemnikov

Stanovanjska kriza je zavladala po vojni ne samo pri nas, temveč tudi po drugih državah. Posebno razburjenje je povzročil stanovanjski zakon v Franciji, ki je podoben onemu, izdanemu letos pri nas. Toda Francozi so se junaško postavili, s kakšnim uspehom, se seveda ne ve in vsled tega našim najemnikom nikakor ne svetujemo, da bi jih posnemali.

Več tisoč najemnikov je sklenilo namreč na zborovanju, da koncem tega meseca ne bo plačalo najemnine. Najemniki zahtevajo ukinjenje novega stanovanjskega zakona, ki ga je pred kratkim odobrila zbornica.

Židovska kolonizacija sovjetske Rusije

Nedavno je «Jewish World» poročila poročilo Abrahama Braaguinea o «sijajnem napredovanju židovske kolonizacije» v sovjetski Rusiji. «V desetih letih» — piše Braaguine — «bo v Rusiji 100.000 židovskih družin naseljenih na lastni zemlji». Sovjetske oblasti gredo židom pri naseljevanju z največjo dobrohotnostjo na roko. Ta židovska kolonizacija pa je za Rusijo tem manj ugodna, ker se naseljujejo židje po najrodovitnejših in že sedaj najgostejše naseljenih pokrajinah. Tako so židje doslej nakupili v Donski pokrajini nad 16.500 ha, v Ukrajini 125.000 ha, v Krimu 75.000 ha, ob Črnem morju 50.000 ha in na Beloruskem 17.000 ha. Težko, da bi te židovske naselbine prinesle ruskemu narodu blagoslov.

Štrajk — zločin

Po zakonu iz letošnjega leta se smatra v Italiji štrajk za zločin. Te dni se je vršila pred sodiščem v Aleksandriji prva pravda zaradi tega «zločina». Obtoženke so bile delavke iz tovarne za juto Carrosso v Aleksandriji, sedem po številu, ki so bile obtožene, da so organizirale štrajk. Sodišče je vseh sedem obtoženk obsodilo na zapor po 10 odnosno 8 mesecev, vendar se vsem kazni pogojno odgodi za pet let.

TEDENSKI PREGLED

Italija živi še vedno v znamenju «žitne bitke». «Žitna bitka» je sistematično izvajanje in izpopolnjevanje «državnega sindikalizma»: to sta dve glavni oznaki delovanja fašistovske vlade v zadnjih časih. S pofašistenjem, kar je za sedanjo vlado isto kar poddržavljenje delavskih organizacij, z objavo sindikalnega zakona, z ustanovitvijo sindikatnega ministrstva, kateremu načeljuje ministrski predsednik sam, je za enkrat odzvonilo vsakemu gibanju delavskih organizacij, ki bi se moglo smatrati za protidržavno oziroma protifašistovsko.

Vzporedno s tem delom gre razvoj takozvane «žitne bitke», katere cilj je: gospodarska osamosvojitev Italije od inozemstva. Italija, ki je sicer zelo rodovitna dežela, ni obdelana tako, da bi ji domači poljedelski pridelki zadostovali za njene potrebe. Dočim se v državi porabi povprečno

75 milijonov kvintalov žita, se ga doma pridelava kvečjemu le kakih 50—55 milijonov kvintalov. Razlika se mora uvažati iz inozemstva. Tu je vlada zastavila vsa sredstva, da se uvoz žita iz inozemstva kolikor mogoče omeji. Na eni strani so bili izdani ukrepi za varčevanje pri porabi moke (o tozadevnem vladnem odloku so «Novice» že pisale!), na drugi strani se hoče domača produkcija dvigniti do najvišje stopnje. Strokovnjaki, katerim je bilo poverjeno tehnično vodstvo te «bitke», pravijo, da mora boj trajati najmanj kakih 10 let, če se hoče doseči ravnovesje.

V vnanji politiki Italije ni v zadnjih dneh zaznamovati važnejših dogodkov. Da pa fašistovska vlada poseveča veliko skrb vnanji politiki, o tem ni dvoma. Poseben del njene vnanje politike tvori balkanski polotok od Romunije in Bolgarske, pre-

ko Grčije, pa do Albanije. S to poslednjo državo je bila nedavno sklenjena trgovinska in plovbena pogodba, ki je sedaj zakonjena. Tozadevno uradno tolmačenje v «Gazzetta Ufficiale» pravi, da hoče fašistovska vlada predvsem osigurati albansko neodvisnost ter preskrbeti albanskemu narodu potrebna sredstva za življenje in nadaljnji vsestranski razvoj. Trgovinski dogovor jamči za popolno svobodo trgovine in plovbe med kraljevino Italijo in albansko republiko. Italijanskim trgovcem priznava v Albaniji največje ugodnosti, katerih so po tem dogovoru lahko deležni tudi Albanci v Italiji. Za depoziranje blaga, ki je namenjeno iz Italije v Albanijo ali pa iz Albanije v Italijo, se bosta zgradili dve veliki skladišči v Skadru in v Santi Quaranti. Upravljalna ju bo kaka italijanska ali pa italijansko-albanska družba. Pri oddajanju ribolovskih pravic na albanskem ozemlju potom dražbe se priznavajo Italijanom iste pravice kakor albanskim državljanom. Pogodbeni stranki se končno obvezujeta, da ne bosta oddajali monopolov ali koncesij kakih tretji stranki, tako da bi bila oškodovana ena izmed pogodbenih strank.

S to pogodbo si je Italija zasigurala svoj položaj v Albaniji.

Jugoslavija se je komaj oddahnila od velike nesreče, ki jo je zadela z zadnjimi poplavami. Škoda, ki so jo te poplave naredile, je ogromna, toda po izjavah vlade vendar ne toliko, da bi se vsaj do gotove meje ne dala popraviti. Na eni strani pričakuje vlada pomoči od vseh državljanov, na drugi strani pa hoče z varčevanjem priti do dohodkov za kritje škode. Napovedala je med drugim tudi varčevanje pri draginskih določiladah uradnikov, kar je povzročilo pri teh poslednjih silno vznemirjenje. Vršilo se je že nekoliko protestnih zborovanj, na katerih se je zahtevalo, naj vlada ne pritiska že itak slabo plačanih uradnikov, temveč naj rajši odredi enkratni prispevek vseh državljanov.

Francija preživlja hudo krizo. Vsled silnega padanja vrednosti franka se je bila Briandova vlada odločila na skrajne ukrepe. Briandov finančni minister Caillaux je bil sestavil poseben načrt za ozdravljenje francoskih financ z odločnimi sredstvi, med katerimi je v prvi vrsti stalo najetije posojila v inozemstvu. Začel je bil že predpriprave za izvedbo tega načrta in se je bil ta namen odpeljal tudi v London, kjer je našel precej ugodno razpoloženje. Toda na povratku iz Londona ga je čakalo hudo presenečenje.

Za izvedbo načrta svojega finančnega ministra je vlada zahtevala od parlamenta polnomoč, da lahko ukrepa tozadevno skozi nekoliko mesecev sama, brez privolitve parlamenta. Toda tu je zadela vlada na silen odpor. V sobotni seji zbornice, ki je bila po francoskem in tudi po splošnem mnenju ena najbolj tragičnih, je bil proti tej vladni zahtevi sam predsednik zbornice Herriot, nekdanji ministrski predsednik, ki se je v ognjevitem govoru zavzel za pravice parlamenta in je potegnil za seboj tako številno poslancev, da je vlada pri glasovanju za omenjeni predlog propadla — po petindvajsetem dnevu življenja. Značilno pa je, da vlade ni vrgla ena stranka ali enotna skupina, temveč da so bili člani vseh strank — razen socijalistov in komunistov, ki so, seveda, že načelno glasovali proti vladi — s svojimi glasovi bili deloma za vlado, deloma proti njej. Polovica radikalne stranke, kateri načeljuje Herriot sam, se je pri glasovanju tudi razdelila na dva dela.

Padec vlade je povzročil v javnosti silno presenečenje in deloma tudi ogorčenje proti Herriotu. Vključno temu pa je bila sestava nove vlade poverjena Herriotu, kateri jo je tudi že sestavil. Za finančnega ministra je bil imenovan De Monzie, ki pa bo imel težko delo, ker ima francosko finančno javnost proti sebi. Časopisje je začelo proti Herriotovi vladi, katero bodo podpirali tudi socialisti, ki pa niso v njej zastopani, ostro kampa-njo, ki ima za posledico, da frank še vedno — pada.

DNEVNE NOVICE

Vzroki sedanjega gosp. stanja Kako pomagati?

Ni ga skoroda človeka, ki bi ne poznal silnih gospodarskih težav, ki tarejo po vojni vse gospodarsko življenje. Vsakdo izmed nas, ki se mora boriti za svoj življenjski obstanek, občuti sam na sebi bridke posledice krize, ki učinkujejo porazno na gospodarstvo. Ali le malo jih je, ki bi poznali vzroke in bistvo nezaželjenega pojava, ki povzroča toliko gorja, zlasti našim kmetiškim gospodarjem, še manj je pa onih, ki bi se zavedali, da je izhod in rešitev v njih samih. Malo jih je, ki bi si skušali in znali od pomoči, večina le tarna obupno, zre polna težkih skrbi v negotovo bodočnost in čaka pasivno na neko čudežno rešitev, ki naj bi jim vrnila nekdanje blagostanje. In vendar je jasno, da nam ne more pričarati zaželjene rešitve nihče, najmanj pa sam po sebi še tako dober zakon, ker tiči bistvo vse gospodarske obnove predvsem

v nas samih,

v jekleni volji, v lastni požrtvovalnosti, v marljivem delu in v pravilni uporabi in zmerni potrošnji vsega, kar pridelamo ali zaslužimo pa bodisi tudi samega vinarja.

Kje tiči vzrok sedanjemu stanju?

Zadnja vojna je zadala najhujši udarec vsemu gospodarstvu. Vojska je absorbirala skoraj vse moške delovne sile. Vsa ta ogromna množica ljudi ni producirala za časa vojne ničesar, pač pa je ves čas vojne konsumirala in vsled posebnih razmer deloma celo več, kakor bi bila v mirnem času. Ker pa ni zmoglo vzdržati samo civilno prebivalstvo produkcije na predvojni višini, je nastal primanjkljaj. Konsumiralo se je veliko več, kot se je produciralo. Razlika je bilo treba na kak način kriti, vsled česar so se uporabili preostanki, prihranki in zaloge iz predvojne dobe, a v kolikor niso ti zadostovali, so se zmanjšale porcije. Vsakemu je jasno, da je izšlo vsled tega človeštvo iz svetovne vojne ne samo obubožano, ampak vsled prevelikih telesnih in duševnih naporov tudi izmučeno in utrujeno in je zato tudi padla v povojnem času delovna zmožnost in proizvodna sila poedincev.

Potrošnja se pa radi tega ni zmanjšala. Z demobilizacijo vojske niso izginile med vojno povečane potrebe. Nasprotno! Pridružile so se jim še nove, nastale šele po vojni kot reakcija na pomanjkanje, ki smo ga pretrpeli med vojno. Naši dohodki se pa ne samo niso mogli sorazmerno povečati, ampak so se v primeri s predvojnimi zmanjšali, ker je padla naša delovna moč in naša proizvodna sila. Razlika med našimi dohodki in stroški, med produkcijo in konsumom, se je po vojni v našo škodo le še povečala. Če še upoštevamo, da je bilo med vojno uničeno ogromno bogastvo na stavbah, na zemljiščih in na raznem materialu, ker je bilo treba po vojni obnoviti in zapravljati energijo v takorekoč čisto neproduktivne namene, potem nam je jasno, zakaj je prišlo do še težjega gospodarskega stanja in do še bolj kričečega in pogubnega neravnovesja.

Skratka: naši stroški so bili v vojnih in povojnih letih večji od naših dohodkov, kar znači, da se nismo preživljali samo z dohodki, ki nam jih je dajalo delo, to je da smo porabljali več, kakor nam je znašal zaslužek, da smo torej živeli na račun premoženja, bodisi da smo ga postopno prodajali (tako n. pr. prodaja lesa, presegajoča vsakoletni prirastek v gozdu) ali pa da smo se zadolževali na ra-

čun posestva. Eno in drugo pa privede do končnega uničenja vsega premoženja in do gospodarske propasti.

Živelj smo kakor se pravi: čez naše razmere, ker smo porabili za svoje vsakdanje potrebe več, kakor smo pridelali in zaslužili. Zato pa se moramo sedaj omejiti, ako hočemo doseči postopno vrnitev nekdanjega blagostanja ali pa vsaj vrnitev znosljivih razmer.

Kaj je treba storiti?

Predvsem je potrebno, da spravimo svoje stroške v sklad z dohodki. Stroški ne smejo presegati dohodkov v nobenem slučaju. O tem si mora biti vsakdo enkrat za vselej na jasnem, kajti sicer opusti lahko že v naprej vse nade na kako boljše bodočnost. Dviginiti moramo kolikor mogoče produkcijo, bodisi z umno izrabo svojih sil pri delu, bodisi z uvedbo umnih načinov obdelovanja. Predvsem pa moramo omejiti svoje vsakdanje zahteve; nujno moramo odpraviti vse tiste potrebe, ki niso za vsakdanje življenje neobhodno potrebne. Črtati moramo stroške za vse samo dozdevne potrebe; izginiti morajo vsi izdatki, ki niso v soglasju s socialnim in gospodarskim položajem, ki tvorijo torej luksuz, ki je vedno nepotreben in škodljiv.

Drugo, za kar se moramo odločiti, je štednja. Naši stroški, ne samo da ne smejo presegati naših dohodkov, biti morajo manjši od njih, da nam ostane nekaj za prihranke, ker so ti temelj vsakega napredka in predpogoj tistemu boljšemu življenju, po katerem hrepenimo, in ki je danes poznano le še iz spominov. Prihranki so mogoči v vsakem gospodarstvu, tudi v najbolj skromnem in najbolj neznanem! Treba se le znati premagati in prepričati se o potrebi in koristnosti hranjenja. Potreba po hranjenju mora postati vsakomur druga navada, postati mu mora življenska potreba, preiti mu mora v kri in meso, in uspehi ne bodo izostali!

Gorkič France:

Davki in pristojbine

(Posnemljemo iz «Gospodarskega vestnika» ta-le članek zaradi njegove važnosti, da ga tako prečitajo tudi čitatelji, katerim «Gospodar. vestnik» ne pride v roke. Obenem opozarjamo čitatelje na to važno gospodarsko glasilo, ki naj si ga, le če morejo, naroče.)

Miglaji davkoplačevalcem.

Te dni sem imel več kot dovolj prilike, da sem se prepričal, kako malo poznajo naši davkoplačevalci svoje dolžnosti, a še manj svoje pravice. Nepoznanje zakonov, a v še večji meri lastna neverjetna brezbržnost jih tlači, da morajo plačevati davke, katerih bi se lahko rešili, ako bi postopali pravočasno v obrambo svojih interesov.

Zamujeni roki.

Prvi in najglavnejši pogrešek, ki ga naši ljudje stalno delajo, je ta, da pri davkih ne posvečajo prav nikake pažnje rokom. Vsak davkoplačevalec dobi, predno se vpiše v davčne sezname, od davčnega urada naznanilo, kateri znesek so mu določili za podlago odmere davka (avviso di accertamento). Na tem obvestilu je izrečno rečeno, da ima pravico v roku 20 dni vložiti morebitni ugovor na davčno komisijo proti morebitni nepravilni ali previsoki odmeri, ako bi se ne mogel tozadevno mirno sporazumeti in dogovoriti z davčnim uradom.*) Ali ko-

*) Rok 20 dni je tako razumeti, da mora biti v tem roku morebitni ugovor že na davčnem uradu (pri tajniku komisije). Ugovor se mora vložiti tudi potom županstva, a v tem slučaju naj davkoplačevalec zahteva od županstva potrdilo o svoji vlogi. Potrdilo mora biti napravljeno na posebnih vzorcih, izdanih od davčne oblasti. Za morebitne spore o pravočasnosti ugovora pride le to potrdilo v poštev. Potrdilo, izdano na navadnem papirju, ne velja.

liko ljudi je, ki se ozirajo na ta rok. Primeroma le majhen odstotek. Vsi drugi ugovori so prepozno vloženi. Navadno se zave davkoplačevalec še le takrat svoje pravice, ko dobi od davčnega iztirjevalca poziv, naj plača ta in ta davek (avviso di pagamento). Takrat hiti s pritožbo. A je prepozno! Komisija prve stopnje ne more, tudi ako bi hotela, upoštevati takih ugovorov, ker so prepozno vloženi. Res, je dana potem še možnost, vložiti pritožbo pri odklonilni razsodbi prve stopnje, na pokrajinsko davčno komisijo. Ali v tem slučaju je le malo upanja na dober uspeh.

Zagovor pred komisijo.

Drugi pogrešek, ki ga naši ljudje napravljajo, je ta, da govorijo pred komisijo, ko so poklicani, da zastopajo svoje interese, na sploh preveč. Pravijo stvari, po katerih jih nikdo ne vpraša.***) Navadno si taki davkoplačevalci svoj položaj še poslabšajo, ali vsaj zboljšajo ne. Osebnost zaslišanje pred komisijo naj se zahteva le takrat, ako ni mogoče v pismenem ugovoru vsega povedati, kar govori za razbremenitev. Pred komisijo je prišel neki samostojen obrtnik, ki je bil obdavčen na podlagi dnevnega zaslužka 10 lir. Tu pa sam pove, da zasluži dnevno 25 do 30 lir. Ali bi tak človek ne napravil boljše, da bi nikoli ne prišel pred komisijo? Kdor se hoče uspešno braniti, mora poznati davčne predpise, drugače je uspešen zagovor nemogoč. Potem, ugovor naj bo vsaj verjeten, ne pa tak, da se že na prvi mah vidi, da v njem ni nekega v redu. Pri ugovorih zahtevajo davčni uradi pač vsestranskih pojasnil, predno predložijo ugovor komisiji v rešitev. In ta pojasnila so večkrat naravnost v kričečem nasprotju z navedbami v ugovoru. Na pr. Posesnik Peter iz O., ki mu je odmerjen hišni davek, ugovarja, da rabi svoje stavbe le za lastno družino in svoje kmetijstvo in zahteva vsled tega oprostitev. Iz pojasnil, ki si jih je priskrbel davčni urad sam, pa sledi, da ima dotični posesnik eno sobo oddano v najem za znesek 240 lir letno, kateri znesek je davkarija vzela za podlago obdavčenja. Jasno je, da je tak ugovor ničev in da si dotični posesnik z njim prav gotovo ne more izboljšati svojega stališča.

Vknjižene terjatve.

Tretji pogrešek, ki mnogo škodi davkoplačevalcem je ta, da ne poskrbijo pravočasno, da se izvrši v zemljiški knjigi izbris vknjiženih, a že poravnanih posojil. Davčni urad si priskrbi uraden prepis vseh takih vknjiženih posojil in obdavči upnika za obresti. Upnik se pritoži, češ da je dolg že davno poravnal in da je obdačenje krivično. Trditev je večkrat resnična, dokaza ni za to nika-kega, dočim je vknjižba za davkarijo dovolj trdna podlaga za odmero, za komisijo pa dokaz, ki ga mora upoštevati. Če so taka posojila poravnana, naj se tozadevna pobotnica vpiše pri registrskem uradu in predloži potem davkariji, ki mora to listino pri odmeri davka upoštevati. Drugih listin pa davkarija ne upošteva.***)

Prenehanje dohodkov.

Četrty pogrešek, ki se velikokrat ponavlja je ta: Zakon pravi, da, ako neha dohodek, za katerega je davkoplačevalec obdavčen, preneha z istim dnem tudi plačevanje davka, toda pod pogojem, da predloži davkoplačevalec davkariji izjavo, podprto z dokazi, da je dohodek nehal. Davek se odpiše potem od dneva, ko je dohodek prenehal, ako je bila taka izjava takoj predložena davkariji. In tudi pri tem čakajo nekateri mesece in leta, dokler jih plačilni nalog za davke ne opomni na to. Sedaj hitijo s prijavo. A ta prekasna prijava pride za odpis davka v poštev le od dneva predložitve, ne pa za prejšnji čas. V letih 1922 do 1924 je bilo mnogo mizarjev, kovačev, ključavničarjev itd., ki so imeli samostojne obrti. Ko pa je vzpostavljane porušenih kradimo ravno pri teh slučajih.

**) Vsak davkoplačevalec ima namreč pravico, da sme zahtevati v svojem ugovoru, da ga komisija osebno zasliši. V tem slučaju mora dobiti od komisije vsaj dva dni prej vabilo, iz katerega je razvidna ura, dan in kraj zasedanja komisije.

***) Res pa je tudi, da v tej točki grozovito škodi preobloženost sodišč, ki ne morejo z delom naprej, kar se prav hudo čuti pri zemljiški knjigi. Koliko predlogov za izbris vknjiženih terjatev leži leta in leta pri sod-niji! Kako daleč lahko segajo posledice tega nevdržnega stanja pa vi-

jev nehala, je tudi samostojnost teh obrtnikov nehala. Večina izmed njih je zaposlena kot delavci pri večjih obratih, ali pa so brezposelni. In toliko izmed njih je pravočasno prijavilo davkariji, da so opustili obrt? Malo! In vsi ti so vpisani v davčne sezname, in bodo morali plačati dosepele obroke davka. Torej: kakor hitro ti dohodek neha, takoj sporoči to davkariji, da ti nadaljno plačevanje odpiše.

Ureditev posestnega stanja nepremičnin.

Še en pogrešek je, ki zna našim ljudem hudo škoditi! Vsled nezmi-selnih predsodkov marsikateri naš posesnik nima točno urejenega posestnega in lastninskega stanja svojih nepremičnin. Vknjižen je na posestvo še pokojni oče ali celo njegov ded. In v posestni poli, ki tvori podlago obdačbe, je enaka napačna označba. Zle posledice tega neurejenega stanja je marsikdo čutil že pri reševanju svojih vojnoodškodninskih zadev. Enako zlo, ali pa še hujše, bo nastalo tudi radi davkov.

V posestni poli je vpisana oseba, ki je že davno umrla, ali pa prodala dotično zemljišče ali hišo. Vsled tega je v davčnih seznamih ta oseba vpisana kot davčni obvezanec in ne oni, ki je danes dejanski posesnik in lastnik, ki zemljišče obdeluje in uživa. Kaj se zgodi? Ko pošilja davčna izterjevalnica davčne plačilne naloge, ni nobenega ki bi jih hotel sprejeti: češ, naslovljenec je že davno umrl. Tudi oni, ki sedaj posestvo ima, noče sprejeti naloga, in tudi ne poravnati že dospelih davčnih obrokov. Trdo je uverjen, da se je s tem rešil davka. A moti se! Davčna izterjevalnica mora predpisano svoto davkov izterjati, davek pa je odmerjen za zemljišče, za katero je pri plačevanju davka davkoplačevalec mrtve. Kaj napravi davčna izterjevalnica? Ona odmerjeno svoto davka državi mirno plača enkrat, dvakrat, desetkrat. Zračuni tudi globo in tako se svota davkov za zemljišče mrtvega davkoplačevalca hitro viša. Ko se bo izterjevalnici zdela ta svota dovolj visoka, požene dotično zemljišče na boben, da pride do svojega. Saj tako nima lastnika!

Nastanejo stroški, nastanejo sitnosti, zamuda časa. In vse to na breme onega, ki je mislil, da se davkarija ustavi pred smrtjo, in se reši davkov, ako ne sprejme plačilnega povelja, četudi se to nanaša na svet, ki je v resnici njegov.

Zato pa, uredite si posestno stanje, da si prihranite sebi in potomcem sitnosti in stroške.

Pisatelj Fran Detela umrl.

V nedeljo je umrl v Ljubljani v 76. letu starosti starina slovenskih pisateljev Fran Detela. Bil je izvrsten pripovednik in obenem učitelj in vzgojitelj slovenskega naroda. S svojimi deli «Pegam in Lambergar», «Trojki», «Tujski promet» in drugimi si je postavil trajen spomenik med slovenskim narodom.

V zadnji številki «Novic»

je stari navihanec tiskarski škrat hotel zopet enkrat pokazati, kako zna razmetavati vrste. Vzel je iz 6. strani gospodarski članek o Tomaževi žlindri in kalijevi soli in ga porinil na prvo stran, med uvodni članek, ki govori o — davkih.

Upajmo vsaj, da tega ni storil nalašč, da nas opozori na kak nov predstoječi davek na Tomažovo žlindro in kalijevo sol. Da pa nam jo je pošteno «zasolil», v tem ni dvoma.

Čitatelji so gotovo že sami zapazili to nerodno škratovo šalo in dali zadevo kamor spada.

Pri Sv. Ivanu

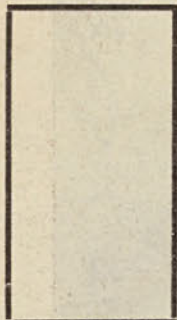
se je v torek vršil pogreb pokojne Milice Schmidtove ob velikanski udeležbi našega občinstva. Prizadeletni družini naše iskreno sožalje.

Uvoz semenskega krompirja dovoljen!

V listih čitamo, da je ministristvo za narodno zdravje dovolilo izredno za to leto, uvoz semenskega krompirja iz inozemstva. Dovoljenje izdaja samo Kr. Pato-loška vegetalna stacija v Rimu, ki predvsem ugotovi, ali je krompir zdrav.

Povodenj v osiješki okolici.

Dočim povodenj v naši državi letos ni povzročila toliko škode kakor druga leta, prihajajo iz drugih držav vesti o silnih škodah, ki jih je povzročila poplava. Posebno so letos trpele Rusija, Nemčija in Jugoslavija. O povodnji v Jugoslaviji smo že zadnjič poročali. Danes prinašamo sliko poplave pri Osijeku. Povodenj še ni prenehala in groze nove hujše poplave. Vlada je sklenila, da minister notranjih zadev, prometni in poljedelski minister takoj odpotujejo na lice mesta in da tam takoj ukrenejo potrebne odredbe vojaškim in drugim oblastvom, da zastavijo vse sile, da se prepreči katastrofa, če bi voda predrila obrambne nasipe.

Vsporedno s to akcijo se dela na organizaciji zbiranja prispevkov za poškodovance. Ta akcija bo izročena upravi Rdečega križa, s katerim bo sodelovala tudi «Narodna odbrana».

Kakor nam poročajo v zadnjem hipu, je silna nevihta razsajala tudi nad Zagrebom, ki je bil ves poplavljen. Ognjegasci so morali nastopiti in črpati vodo iz kleti. Voda je tudi v Zagrebu napravila precej škode, ki pa se, seveda, ne da primerjati s škodo v Vojvodini.

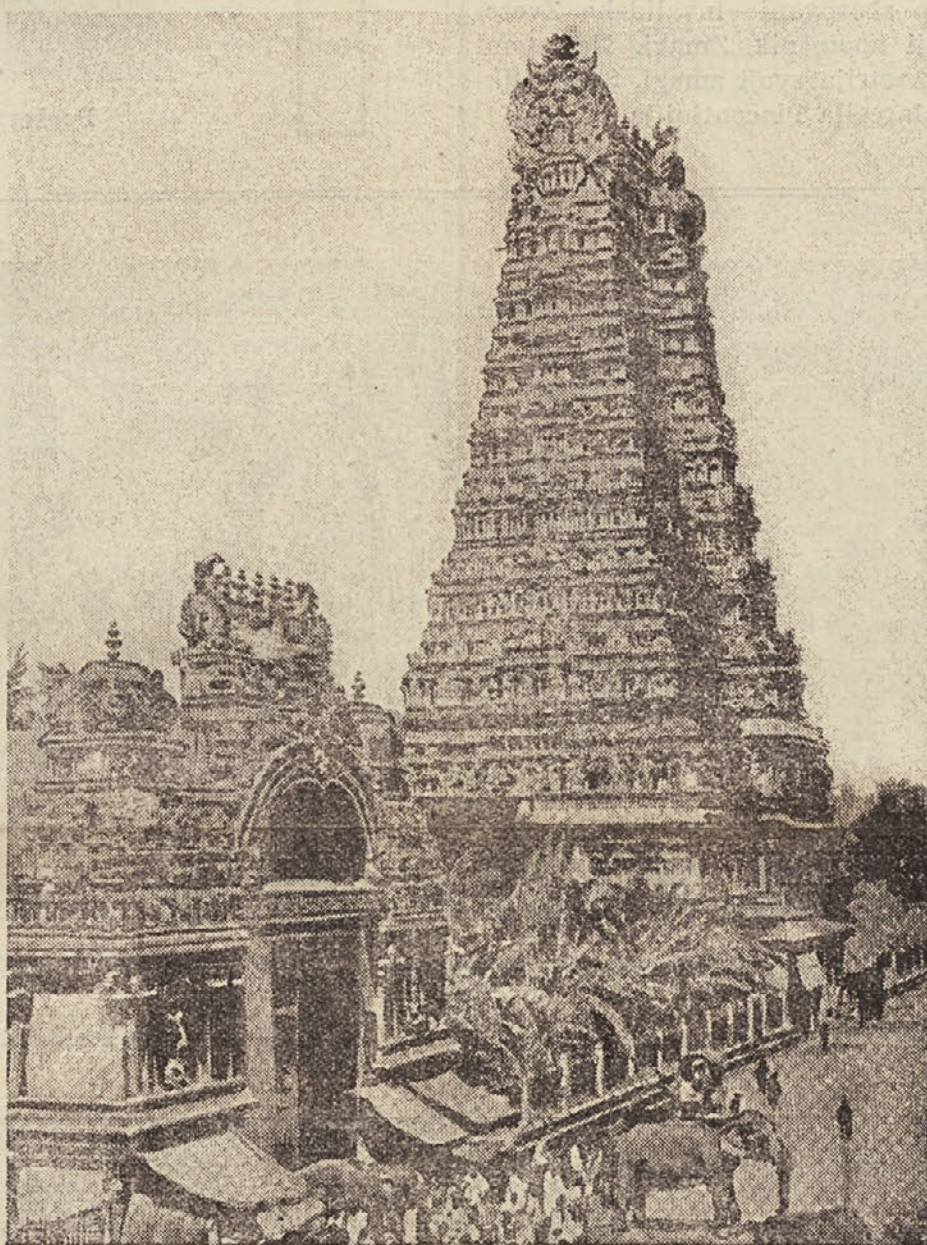
Korito Donave v Vojvodini je bilo namreč čiščeno zadnjič l. 1913, tako da voda nima pravega odtoka.

Slike iz Indije

Prinašamo zopet par slik iz bajne dežele Indije, ki je na splošno, posebej pa še nam Slovencem tako bajeslovna dežela, da bi jo bolj spoznali, saj njene proizvode vidimo takorekoč na vsakem koraku po evropskih mestih.

Indijci so narod starodavne in visoke kulture. Vsled domačih preprirov med posameznimi plemenimi je to kulturno ljudstvo zapadlo v moderno suženjstvo evropskih narodov. Bogata indijska dežela je sedaj po večini angleška kolonija. Gorje Angliji, če nekdaj njena oblast v tej bogati deželi omaga!

Praden se je razširilo po Indiji mohamedanstvo, je tam na vse sploh vladal budizem, ena najstarejših veroizpovedi iz katere je mnogo misli prešlo tudi v krščansko vero. Ime «budizem» prihaja od besede Buddha (prebujen): isti koren kakor naš **buditi**, to je takega človeka, ki se je skozi spoznanje resnice in pranaganje vseh grehov povzpela do popolne odrešitve od življenskih spon. Takih Buddhov je bilo več in njihovo število ni omejeno. Zgodovinski Buddha, to je ustanovitelj poznejše veroizpovedi pa je knez Siddhasha, ki je vladal v 7. st. pred Kristusom v majhnem kraljestvu pod Himalajo. Pravičica pravi, da je bil Buddha na neomadeževan način spočet, prišel je v telo svoje matere iz krajev, kjer vladajo bogovi. Že kot mladenič se je poka-

zal zelo učenega, pozneje pa je zapustil dom in družino in se učil sedem let pri dveh znanih tedanjih učenjakih. V eni noči, ko je samotno razmišljal, mu je nenadoma prišlo spoznanje in od tedaj je hodil po deželi in učil ljudstvo. Njegov nauk je vsebovan v štirih svetih resnicah. Te so: 1) Trpljenje. Življenje je trpljenje. 2) Trpljenje nastaja iz želje po uživanju. 3) Trpljenje se odstrani z odstranitvijo te želje. 4) Pot k odstranitvi te želje je: prava vera, pravi sklep, prava beseda, pravo dejanje, pravo življenje, pravo nehanje, pravo mišljenje, pravo zamaknjenje. Zadnji in najvišji cilj vsakega duševnega dela je «Nirvana» (odrešenje). Pot v Nirvano gre skozi:

1) **poštenost** (ne ubijati, ne krasti, ne prešestovati, ne lagati, ne piti opojnih pijač;)

2) **zamaknjenje** sistematična vaja v osredotočenju misli in ekstazi;

3) **modrost** (spoznanje zgoraj omenjenih štirih svetih resnic).

Na gori «Adampik», se nahaja v skali vdrtina, podobna odtisku človeške noge. Budhisti trdijo, da je njihov prorok Buddha šel tod v «Nirvano». Z istim mestom so zvezale svoje sporočilo druga veroizpovedanja, ki so se razširila pozneje po Indiji. Mohamedanci trdijo, da je to šel v nebesa njihov najstarejši prerok Adam, Hindusi pravijo, da je to odtis noge njih boga Živa, a rimokatoliki so mnenja, da je to odtis noge apostola Tomaža.

Na čast Buddhi so Indijci zgradili veličastne in ponosne stavbe. Kako visoka je bila njihova kultura, pričajo izkopnine nekdanjega indijskega mesta Anuradhapura. To mesto je cvetelo pred 2000 leti. Izkopali so na enem mestu ostanke 1600 stebrov, ki so bili kot podlaga tedanjemu devetnatstropnemu samostanu. Posamezni stolpi so bili visoki 400 čevljev. Eno takih zgradb vidimo tu na sliki: **Vhod v starodavni indijski tempelj.** —

Toda tujci, ki so se naselili v Indijo, so izkoristili medsebojne spore domačega ljudstva in so ga vojaško in gospodarsko podjarmili. Med prvimi, ki so začeli izkoriščati Indijo, so bili Portugalci

in Holanci. Danes spada nekaj pod Francijo, največ pa je angleških kolonij. Angleži so vzeli v roke večji del industrijske trgovine.

Mnogo se bavijo s pridelovanjem kave, ki posebno dobro uspeva na južno indijskem otoku Ceylonu. Po ne posebno udobni železniški vožnji, preko strmega pobočja, se dospe v višini nad 600 m do kavinih polj ali plantaž, kakor jih že imenujejo. Kava raste na visokem grmičevju, in sicer je sadež rdeča mesnata jagoda s trdim jedrom (koščico). To jedro pravažajo k nam kot kavo, katero pri nas žgemo, meljemo in kuhamo.

Iz oddaljenih pokrajin prihajajo revni delavci, posebno ženske, kadar dozori kavini sadež. Jagode potrgajo in jih odneso k shram-

bam, kjer jih očistijo. Zanimivo je, kako se to vrši. Prvovrstno ceylonsko kavo čistijo na prav preprost način. Ker je zelo važno, da kavino jederce obdrži tudi koščico jederca, radi tega se ne denejo v stroj, ki ne čuti in bi lahko kaj skvaril, marveč ga čistijo kar v

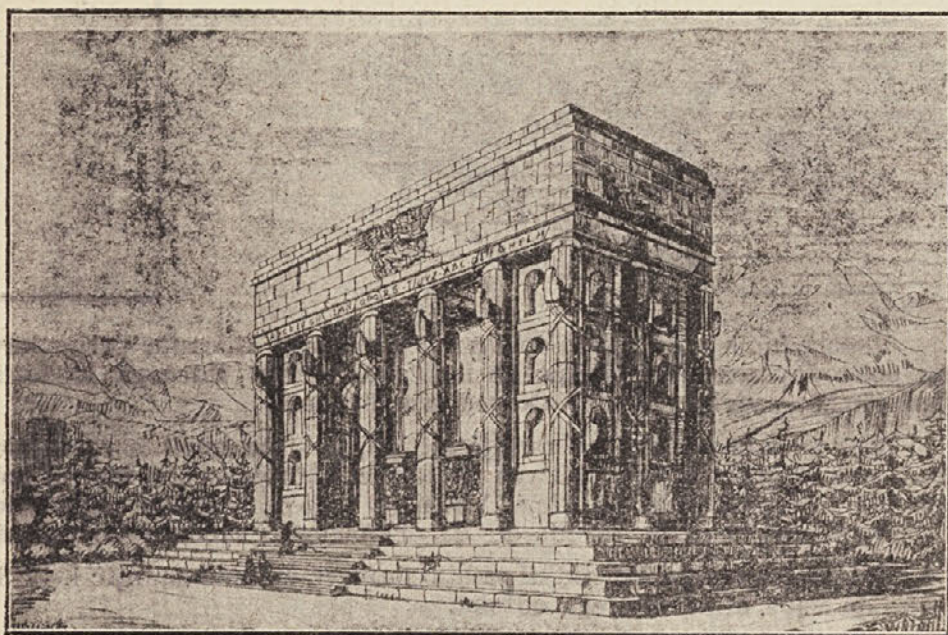

ustih. **Slika kaže skupino žensk, ki žveči kavine jagode.** Zrnje, jedro, shranijo, mesnati del pa vržejo stran. Prav posebno čislano pa je ono zrnje, ki so ga očistile opice in še nekatere druge živali, ki s slastjo uživajo kavini sadež. Mesnati del užijejo, kakor mi črešnje, koščico pa izbacijo. Ker živali izbirajo samo najboljše sadove, zato so tudi koščice, jederca, teh sadežev najboljše. Posebni iskalci lažijo za omenjenimi čistilci kave in najdejo na nekaterih mestih precejšnje količine zrn. To vse pa je mogoče le pri izredno cenih delavskih močeh, ki jih nudijo zelo skromno živeči narodi.

Poleg kave pridelujejo v Indiji čaj, cimet in nebroj drugih dišav, ki jih potem Angleži prodajajo za drag denar po Evropi.

Spomenik zmage

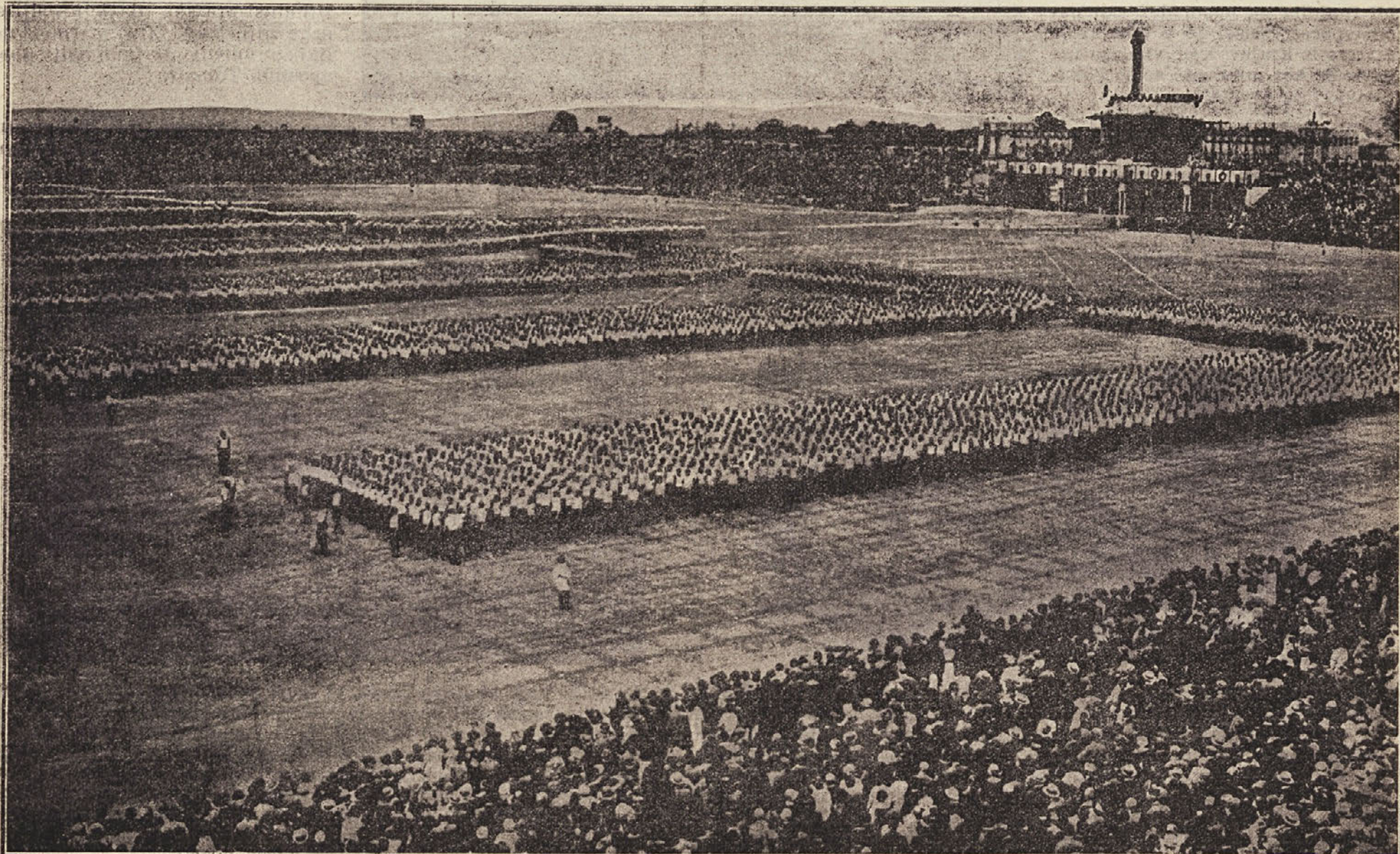
Te dni se je vršilo v Bolcanu veliko zborovanje invalidske Zveze. Ob tej priložnosti je bil odkrit gornji spomenik Zmagi. Na istem mestu je imela postaviti spomenik Avstrija svoji zmagi. Spomenik je delo znanega arhitekta Marcella Piacentini-ja.

Prešernova rojstna hiša v Vrbl.

Alegorija, ki predstavlja prihod Slovanov v njihovo sedanjo domovino.

Nastop 15.000 Sokolov k prostim vajam na vežbališču.

PRISTANIŠČE AEROPLANOV V ŽAVLJAH.

V zadnji številki «Novice» je nekdo iz Brega omenjal, kako dolgo se vleče zadeva glede izplačila odškodnine od strani vojaške oblasti za ona zemljišča, ki služijo za pristanišče aeroplanom v Žavljah. V tem pogledu smo se obrnili na kompetentno osebo, ki nam je dala sledeča pojasnila:

Ze avstrijska vojna oblast je zasedla v Žaveljski dolini večji prostor za svoje aeroplane. Ta prostor je deloma last barona Economo, deloma dedičev Schüssler in ostalo je last približno 90 posestnikov iz Brega. Italijanska vojska je zadržala v Žavljah pristanišče za aeroplane in je v to svrhu napravila vojaška uprava l. 1919. s posameznimi posestniki

najemne pogodbe,

glasom katerih so dobivali nekateri več, nekateri manj najemnine, kakor se je pač dotični lastnik domnil z zastopnikom vojaške oblasti. Ker so bile te pogodbe sklenjene za dobo 4 let, so potekle 30. 6. 1923. Do te dobe je vojaška oblast lastnikom plačala najemnino.

Do novih najemnih pogodeb ni prišlo, ker so se vršila pogajanja za nakup celega zasedenega prostora od strani vojaške oblasti. V svrhu enotnega postopanja so se združili vsi lastniki in pooblastili kot svojega zastopnika g. odv. dr. Čoka iz Trsta, kateri je postopal pri pogajanjih za prodajo sporazumno z zastopnikom barona Economo in dedičev Schüssler. Ta pogajanja pa niso imela uspeha, čeprav so se za to rešitev zavzemale razne visoke in zelo vplivne osebe tržaške, ki so v tem smislu tudi posredovale naravnost pri vojnem ministru v Rimu. Vojaška oblast se je namreč odločila, da preseli postajališče aeroplanov k «Orehu», in da torej opusti zemljišče v Žavljah.

Zato je sklenil zastopnik vojaške oblasti koncem l. 1925. z dr. Čokom kot zastopnikom lastnikov

Dve pogodbi:

prvo, s katero se prizna lastnikom zemljišč odškodnina za dobo od 1. julija 1923. do 31. decembra 1925. in drugo, namreč najemninsko, pogodbo za celo leto 1926. Ti dve pogodbi sta se morali poslati v Rim v odobritev. Ministrstvo v Rimu je doslej odobrilo najemninsko pogodbo za leto 1926. s tem pristavkom, da ima pravico podaljšati jo do konca leta 1927., če dela pri «Orehu» ne bi bila prej gotova. Tudi ministrstvo ni odobrilo onega dela dogovora, kjer je bilo rečeno, da smejo lastniki sami pobirati travo, temveč zahteva, da imej vojaška uprava, ki je vzela zemljišče v najem, tudi pravico pobiranja trave.

Ta, najemninska pogodba, je bila v obliki, kakor jo je ministrstvo odobrilo, te dni končno podpisana od zastopnika vojaške oblasti in od zastopnika lastnikov

Likvidacija najemne

bi se imela — kakor je obljubljeno — izvršiti v kratkem, upajmo da še tekom tega meseca.

Prva pogodba pa, glede odškodnine za dobo 1. 7. 1923. do 31. 12. 1925., se po zadnjem poročilu nahaja še pri ministru, ki je še ni odobrilo. Obljubljeno je pa, da se bo odobrilo izvršila v kratkem.

Sicer se je doslej še vedno obljubljalo, upamo pa, da bodo sedaj sledila obljubam tudi resnična dejanja, to je — denar. Kadar bo dospel, bodo «Novice» takoj javile.

Kaj je notes našega kmeta?

Gospoda ima drobno knjižico, beležnico, kamor si zapisuje potrebne podatke, stroške itd.

Naš kmet pa ne more v svoji delavski obleki nositi takih gospodskih stvari s seboj. Zato ima pa skoro vsak doma koledar «Goriške Maticice», kjer pogleda in si zaznamuje, kedaj se mu je krava ubregala, kdaj do semenjski dan, kakšna luna kaže, prat'ko, ki skuša vreme zadeti, koliko dni je še do sv. Mihela, Andreja, Mohorja, Šmarnice, kako dolg pust, koliko kolkov mora prilepiti na račun in nebroj drugih stvari, zanj prepotrebni.

Ali je za to čuda, da je «Goriška Matica» knjižno podjetje našega kmečkega stanu?

Te dni se hitijo še zadnji naročiti na njene knjige!

Pozdravi naših vojakov.

Slovenci, ki se nahajamo pri «Sustenzi» v mestu Cuneu, pošiljamo pozdrave v domovino. Fantom in dekletom kličemo: Na svidenje! — Pozdrave pošiljamo: Udovič Karlo iz Jelšan; Sitar Angel iz Lukovca (Štanjel); Spacapan Ivan iz Merlake (Renče); Turčinović Božo iz Sv. Petra u Sumi; med temi en novinec: Valentinčič Fran iz Modreje (Sv. Lucija).

Drobne vesti z dežele GORICA.

Gospodarski sveti.

Vest, da bodo ustanovljeni gospodarski sveti samo v pokrajinskih glavnih mestih, je vzbudilo v našem mestu precejšnje razburjenje. Gospodarski svet v Vidmu bo namreč pomenil za Gorico mnogo manj, nego bi pomenil gospodarski svet v Gorici, ki je na njegovem delovanju najbolj prizadeta.

Na trgu.

Ta teden se je končal svilodni trg. Izginile so s trga tudi črešnje in počasi tudi breskve.

Četrtek semenjski dan je pokazal, da kaže cena živine še vedno k tlom, tudi za bodočnost ni predvidevati porasta cen.

Zadnja krompir ne more dobiti kupca, preveč je izgubil kredit v inozemstvu v preteklih letih. Pa tudi bolan je precej ta zgodnji krompir. Stisneš ga v roki i sikne ti voda na vse strani. Čeravno obupani, pa vendarle priznavajo šentpeterski, štandreški in vrtobjenski kmetje, da je kupčiji s takšnim zgodnjim krompirjem, kot je naš, odklenkalo.

V hribih pere vsako toliko časa ploha kosce po visokih strmih senožetih, pa vendar kose teden za tedom, ker vedo, da bo krma letos, posebno na spomlad, silno draga.

Sv. Lucija, Kobarid, Bovec, Cerklno, Lokve, Čepovan so skoraj še brez letoviščarjev. Pač pa je na Bovškem in Kobariškem nekaj vojaštvo na vajah. Običajne poljske škode so na dnevnem redu, kar je pač neizogibno z vsakimi vojaškimi vajami.

ANHOVO.

Tri prste izgubil.

Štiridesetletni Jermolj Ivan je uslužben v tukajšnji tovarni cementa. Ko je včeraj mazal z oljem stroje, mu je desna roka spodrsnila in prišla med kolesa, ki so mu na mah odrtgala tri prste. Jermolj se je pripeljal v goriško bolnišnico, njegovi prsti so se pa doma pokopali.

SELO NA KRASU.

V nedeljo se je vršil pogreb pokojnega St. Pahorja iz naše vasi, ki je našel žalostno smrt pri delu s strelivom v Sovodnjah.

Njegova nesrečna smrt je napravila na vso vas in okolico globok vtis in je vzbudila splošno sočutje. Njegovega pogreba smo se udeležili skoro vsi fantje naše vasi in mnoga dekleta ter smo spremljali razmesarjene telesne ostanke k večnemu počitku na štandreško pokopališče. Tudi tamkajšnji domačini so spremili pokojnika na njegovi zadnji poti v velikem številu, za kar se jim podpisani fantje in dekleta najlepše zahvalujemo.

Nesreča v naši vasi ne počiva. Eden izmed onih mladeničev, ki so spremili pokojnika na mesto zadnjega počitka, je trčil s svojim kolesom z nekim avtomobilom, ki ga je podrl. Pri padcu se je nesrečni mladenič nevarno ranil, tako da je bil poklican Zeleni križ, ki ga je prepepeljal v goriško bolnišnico. Nesreča se je pripetila v Matičevi rebri onkraj Opatjega sela.

Prihodnjo nedeljo bomo imeli pri nas opasilo, praznik sv. Mohorja, patrona naše cerkve, katera pa se nahaja še vedno v skromni baraki, ker o kakem zidanju cerkve ni še nobenega glasu. Kljub temu pa se pripravljamo, da dostojno proslavimo

po svojih močeh ta običajni cerkveni praznik.

MIREN.

Zraven pokopališča deluje mlatilnica. Vedno je vse polno vozov pred mlatilnico, polnih žitnih snopov, ki čakajo, da pridejo na vrsto. Po teh vozovih so se vrtikali otroci, skakali sem ter tja in se igrali. Nenadoma je padel dvanajstletni Ivan Brumat s takega voza z glavo na soro in si prebil črepinjo.

IZ SEŽANE.

Dne 12. julija t. l. je bilo na prodaj na trgu 868 glav živine in sicer: 349 volov in krav, 94 telet, 233 konj in 192 prašičev. Cene goveji živini od L 400 do 430 žive teže; konji po lepoti in pasmi do 4000 L glava. Prašički 5—8 tedenski od 80—150 lir glava. Teleta mrtva od 650—700 L stot.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poročtvom uraduje v svoji lastni hiši ulica Torre bianca 19, I. nad.

Sprejema navadne hraniine vloge na knjižice, vloge na tek. račun in vloge za ček. promet ter obrestuje

po 4%

večje in stalne vloge po dogovoru. Sprejema Dinarje na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru.

Daje posojila na vknjižbe, menice, zastave in osebne kredite. Obrestna mera po dogovoru.

Na razpolago varnostne celice (safes)

Uradne ure za stranke od 8¹/₂ - 13, 16-18 Ob nedeljah je urad zaprt Telefon št. 25-67.

Najstarejši sloven. denarni zavod

Širite Novice!

Pogrebno podjetje „Nuova Impresa“

Odljkovano z diplomo, zaslužnim križcem in zlato medaljo

Corso V. E. III 47 - TRST - Telefon št. 14-02

Prireja vsakovrstne razredne pogrebe, kakor tudi pogrebne prevoze na deželo z železnico, konji in z lastnim posebnim avtomozom. Velika zaloga krst iz vseh vrst lesa in kovin, vencev, sveč in vseh drugih mrtvaških potrebščin. Prodaja na drobno in debelo. — Nočna inšpekcija v zalogi (lastni prostori),

ulica Tesa št. 31. - Telefon 14-02x2

Lastnik in upravitelj **H. STIBIEL.**

Ljubljanska kreditna banka

Telefona: 5-18; 22-98 Podružnica u Trstu: Via XXX Ottobre 11 Telefona 5-18; 22-98.

BRZOJAVNI NASLOV: BANCALUBIANA

Podružnice; Gorica, Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Logatec, Maribor, Metković, N. Sad, Ptuj, Sarajevo, Split **Centrala v Ljubljani** Delniška glavnica in rezervni sklad: 60.000.000 dinara.

Bavi se z vsemi bančnimi posli. - Sprejema vloge na vložne knjižice ter jih obrestuje z 4%, a vloge na tekoče račune z 4¹/₂% netto. - Za odkaz vezanih vlog plača odsioike po dogovoru. - Izvršuje borzne naloge in daje v najem varnosne pušice (SAFES)

Blagajna je odprta od 9¹/₂ do 12:50 in od 14¹/₂ do 16 ure.

“ATLANTE”

Italijanska zavarovalna družba Delniška glavnica 15.000.000

MILAN Sedež Via Torino 51 **MILAN** Lastna palača Via F. Corridoni 39

Posluje v panogah: Življenje — Požar — Tatvina — Individualna civilna odgovornost.

Predsednik: E. cav. di Gran Croce senator ing. Cesare Nava.

Odbornik delegat - glavni ravnatelj Grand'Uff. Aldo Annoni.

AGENCIJE PO VSEJ KRALJEVINI

Oficijelna zavarovalteljica MILANSKEGA SEJMA

GLAVNA AGENCIJA V TRSTU: Piazza Garibaldi 4.

Ste-li poravnali naročnino?

IZ KOMNA.

Prejšnjo nedeljo se je vršil pri nas zbor jusantov, da poslušajo poučno predavanje o občinskih užitkih. Predaval je odposlanec tržaške Prosvete, ki je zbranim ljudstvu v poljudnih besedah obrazložil pomen tozadavnega zakona. Ljudje so predavatelja s hvaležnostjo poslušali razen enega, ki je skušal ugovarjati, a je dokazal, da ne ve, kaj hoče.

ŠKRBINA NA KRASU.

Kar tri mlade ljudi je pobrala neizprosna smrtna kosa v kratkem času v naši vasi.

Ceprav priljubljen od večine občine se je moral posloviti iz tuzemskega življenja naš bivši župan Lozej.

V najlepših letih je klonila postava Karla Bunca in le v par dneh je odvenel cvet mladenke Roze Černigoj.

Vsi se jih spominjamo s tiho žalostjo v srcu!

S KONKONELA.

Dne 21. t. m. se je vršil pogreb pokojnega Angela Prašelj, ki je po kratki bolezni, katero si je nakopal pri vojaki, umrl doma v pondeljek popoldne.

Ze v zgodnjih popoldanskih urah so se začeli zbirati pred hišo žalosti ljudje iz Konkonele, Proseka in drugih vasi, tako da je bilo ob 18. uri, ki je bila določena za pogreb ogromno ljudstva.

Krasen je bil pogled na ta žalostni sprevod, kjer so šle naprej deklice belo oblečene in polne cvetic, fantje so nosili vence, proseška godba in kontovelski pevci. Sledilo je nad 30 deklet oblečenih v narodni noši ter okrašena krsta, katero je nosilo 6 njegovih prijateljev.

Marsikatero oko se je ob pogledu na ta sprevod, v katerem so nesli mlado ubito življenje, polno nad in načrtov, orosilo.

IZ DOLINE.

V nedeljo je bil «inštaliran» nekak občinski svet. Vendar ne smemo si predstavljati ta občinski svet kot je bil nekaj. Dočim je imel po prejšnjem zakonu občinski svet popolno občinsko oblast v rokah in je župan vodil vse posle po navodilih občinskega sveta je to sedaj ravno narobe. No, vendar bo mogoče imel tudi ta obč. svet naekaj dobrega na sebi, kajti v njem je tudi nekaj naših zavednih in pametnih mož, ki bodo brezdvomno dobri svetovalci županu in tako z združenimi močmi skušali spraviti občino zopet v pravi tir. Občinski svet je sestavljen tako: Župan: Pav. Radovani; Svetovalci: Kosmač Ivan iz Boršta; Kraljič Karol iz Boljunca; Žerjal Anton iz Kravega potoka; Zobin Peter iz Ricmanj; Vodopivec Josip iz Doline; Parovel Peter iz Mačkolj; Moretti Luigi iz Boljunca ter Solozzi Giulio ravnatelj opekarne.

Z zaključkom šolskega leta so imeli naši otroci dve prireditvi. V soboto popoldne za šol. otroke in povablence, a v nedeljo splošno za vseh. Na sporedu so bile slovenske in italijanske igrice, petje in deklamacije. Z vspehom smo bili prav zadovoljni.

Ricmanjska dekleta so nabrala za Šolsko društvo 50 L! Bog živi Ricmanjska dekleta, ki naj bi našla mnogo posnemovalk. — Komur je za prospeh, razvoj slovenstva mar, — podpiral Šolsko društvo bo vsikdar!

SPODNJE ŠKOFIJE.

Komaj 27 let star, nas je po dolgi in mučni bolezni zapustil Božič Josip. Bil je v svetovni vojak ter si nalezl neozdravljivo bolezen sušico. Pokopali smo ga 14. t. m. Pokojni Jos. Božič je bil dobronar vseh dobrot, mirnega in priljubljenega značaja. Gotovo ni imel v vasi sovražnika. Zato pa je tudi imel pogreb, kakoršnega niso še videli Spodnje Škofije! Mir in pokoj njegovi blagi duši!

MAČKOLJE.

1. avg. priredi naše bralno in pevsko društvo «Primorsko» veselico z igro, petjem, srečkanjem in pristo zabavo. Sodelovala bodo tudi bratrska društva «Slavec» iz Ricmanj, «Slovenec» iz Boršta ter «Zveza» iz Ocizle.

Na veselo svidenje 1. avgusta v Mačkoljah!

TRŽAŠKA KMETIJSKA DRUŽBA v TRSTU
Via Torre bianca 19, Tel. 44-39.

—(xox)—

UMETNA GNOJILA.

Tržaška kmetijska družba v Trstu, vabi svoje člane in zadruge, katerim je razposlala

okrožnice za prijavo oziroma naročbo umetnih gnojil, da prijavi nemudoma količino, ki jo mislijo naročiti. Rok za naročbo Tomaževe žlindre je že potekel in imamo na razpolago še en vagon.

Za ostale vrste umetnih gnojil superfosfata, amonijevega sulfata itd. nismo še prijeli ponudb in nam še niso znane cene. Vabimo posebno naše zadruge, da prijavi svojo potrebo tudi na teh gnojilih, v svrhu našega ravnanja ob naročilih. Čimveč prijav bomo pravočasno dobili, tem nižje bodo cene.

Prijave sprejema Tržaška kmetijska družba v Trstu, ulica Torre bianca 19, Tel. 44-30.

Odgovorni urednik: JANKO RUNTIČ.

Alojzij Kobal, Idrija

priporoča svojo

svojo bogato zalogo pristnega vipavskega in istrskega

VINA

Na drobno. Na debelo.

L. DIETRICH
POSTOJNA

Trgovina z mešanim blagom

na drobno in debelo

Zastopstvo Portland Cementa itd.

Točna postrežba.

MILAN KUTIN

trgovina jestvin in kolonijalnega blagu na debelo in drobno

POSTOJNA

Prva parna pekarna. — Porcelan. železnina. — Zastopstvo petroleja, kvasa ter Portland-cementa itd.

ŠEPETAVEC MARIJA
IDRIJA

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo pristnega vipavskega in istrskega vina. Dobra domača kuhinja.

Razpolaga z dvoriščem za shrambo vozov in s hlevom za 30 glav živine.

Točna postrežba. Točna postrežba.

KNJIGARNA IN PAPIRNICA

J. ŠTOKA

Trst, Via Milano 37

se priporoča sl. občinstvu v mestu in na deželi, župnim, občinskim in šolskim uradom, pisarnam, obrtnikom, trgovcem in zasebnikom.

Lastna knjigoveznica

Založba VEDEŽA, Kleinmayerjevega italijansko-slovenskega in slovensko-italijan. SLOVARJA.

Ima v zalogi vse najnovejše slovenske knjige.

Naročila po pošti se izvršijo točno in hitro

Josip Klun

trgovina porcelanastih predmetov

TRST, ul. Mazzini 40, prej ul. Nuova SKLADIŠČA:

Piazza Scrocola št. 1 in v prosti luki skladišče št. 6, I. - Telefon 29-84. B.

Velika izbira porcelana, gline, stekla emajliranih in aluminijastih kuhinjskih posod in bogata izbira predmetov za poročna darila

Izključna prodaja cilindrov za luči št. 3, 5, 8, 11 na debelo za Trst, Furlanijo, Istro in Dalmacijo iz najčistejšega kristaliziranega stekla. Cilindri oviti v kartonastih škalljah mesto v slami.

Cene brez vsake konkurence!!

Čevljarnica Forcessin

Odlikovana na mednarodni razstavi v Genovi z „Diploma di gran premio“
TRST - Via Giuseppe Caprin št. 5 pri Sv. Jakobu - TRSTKdor išče obuvale
cenó a vendar lepo,
ta bo pomislil malo,
ne kupil kar na slepo!In žel bo k „FORCESSINU“,
ki v Trstu vsem od kraja
— ubožcu al' bogatinu —
najboljše čevlje daja ...Čevlji za delo
L 48.—Čevlji za delo
L 48.—

BUFET PRIMC

Trst, ulica XXX Ottobre 19, nasproti kavarne Commercio

Točim najboljšo istrsko in vipavsko vino ter kraški teran. — Vedno sveže Dreherjevo pivo. Mrzla in gorka svinjina, sardine itd. — POSTREŽBA TOČNA.
Za obilen obisk se priporoča

Lastnik IVAN PRIMC.

JAKOB BEVC - TRST

urarna in zlatarna

Trst - Campo S. Giacomo št. 5

Podružnica: S. M. Magdalena zg. št. 1

ZLATO kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah
KRONE plačuje više kot vsi drugi
RAZNA DARILA ZA BIRMANCE.

KLINIKA Dr. CICERO

POSTOJNA

Notranje bolezni in operacije.

ŽARKI X

hitro zdravljenje jetičnega vnetja vršcev.

Spomnite se „Šol. društva“!

ZOBOZDRAVNIK

Dr. L. MERMOLJA

Špecialist za ustne in zobne bolezni.

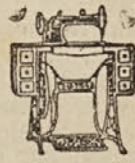
Ordinira

v GORICI na Travniku 5. II.
od 9. do 12. in od 3. do 5.

„MUNDLOS“ šivalni stroji

„Göricke“

dvokolesa, motorini „FIAM“ in belgijske puške se vdobe le pri

Josipu Kerševaniju

GORICA - Piazza Cavour 9 - GORICA

Prva odlikov. tovarna in zaloga pohištva

Trvdka ustanovljena l. 1898. na Goriškem Trvdka ustanovljena l. 1898.

Gorica, ul. Carducci 14 (pr. Gosposka ulica)

50 spalnih in jedilnih sob na izbero od najnavadnejših do najbolj luksurjoznih. - Cene zmerne. - Solidna izdelava.
Lastno izdelano pohištvo od najboljših profesionistov.

ANTON BREŠČAK

GORICA, Via Carducci 14 (prej Gosposka ul.)